

SOPIMUS
BRASILIAN LIITTOTASAVALLAN HALLITUKSEN JA
SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN VÄLILLÄ
SIJOITUSTEN SUOJELUSTA JA EDISTÄMISESTÄ

Brasilian liittotasavallan hallitus ja Suomen tasavallan hallitus, joita seuraavassa kutsutaan sopimuspuoliksi,

haluavat edistää taloudellista yhteistyötä molempien maiden hyödyksi,

haluavat luoda ja ylläpitää sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille suotuisat edellytykset toisen sopimuspuolen alueella,

tiedostavat, että tällaisten sijoitusten edistäminen ja suojeleminen osaltaan kannustaa sijoitusaloitteita,

ovat sopineet seuraavaa:

1 artikla
Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

1. Käsite "sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jota sopimuspuolen sijoittaja on perustanut tai hankkinut toisen sopimuspuolen alueella tämän sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti. Se tarkoittaa erityisesti, mutta ei pelkästään:

- a) kiinteätä ja irtainta omaisuutta, mukaanlukien omistusoikeudet kuten leasing-sopimuksella vuokrattu omaisuus, kiinnitykset, pantti- ja pidätys-oikeudet sekä käyttöoikeudet;
- b) osakkeita, osuuksia, debenttuureja ja muuta osallistumista yhtiöihin;
- c) jälleensijoitettuja tuottoja, oikeutta rahaan, mukaanlukien osakkeet ja debenttuurit, tai oikeutta mihin tahansa suoritukseen, jolla on taloudellista arvoa;
- d) oikeuksia henkiseen tai teolliseen omaisuuteen kuten patentit, tekijänoikeudet, tekniset valmis-

tusmenetelmät, teollinen muotoilu, toiminimet, osaaminen ja goodwill;

- e) oikeudet ja luvat, mukaanlukien toimiluvat etsiä, jalostaa, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

2. Muutos sijoitetun varallisuuden muodossa ei vaikuta sen luonteeseen sijoituksena.

3. Käsite "tuotto" tarkoittaa sijoituksen tuottamaa rahaa mukaanlukien voitot, pääomatuotot, osingot, rojalitit ja muut maksut.

4. Käsite "sijoittaja" tarkoittaa:

- a) luonnollista henkilöä, joka on sopimuspuolen lakien mukaan sen kansalainen, ja
- b) oikeushenkilöä, yhtiötä tai muuta yksikköä, joka on asianmukaisesti muodostettu sopimuspuolen lakien ja määräysten nojalla ja jolla on toimipaikka saman sopimuspuolen alueella.

5. Käsite "alue" tarkoittaa maa- ja merialuetta kuten myös yksinomaista merivvyöhykettä, joihin nähden sopimuspuolella on kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen merilain mukaan täysivaltaiset oikeudet tai tuomiovalta.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen

1. Sopimuspuolet sallivat alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitukset lakiensa ja määräystensä puitteissa sekä rohkaisevat sellaisia sijoituksia.

2. Sopimuspuolen sijoittajien sijoitukset nauttivat toisen sopimuspuolen alueella kaikissa tilanteissa täyttä suojaa ja turvallisuutta. Sopimuspuoli ei saa alueellaan millään mielivaltaisilla tai syrjivillä toimenpiteillä haitata toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten johtamista, ylläpitoa, käyttöä, nautintaa tai myymistä.

3 artikla

Sijoitusten kohtelu

1. Sopimuspuolet myöntävät alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille oikeudenmukaisen

ja tasapuolisen kohtelun, joka aina on vähintään yhtä suotuisa kuin se kohtelu, jonka sopimuspuoli myöntää omille sijoittajilleen tai minkä tahansa kolmannen maan sijoittajalle, sen mukaan mikä on sijoittajalle edullisinta.

2. Sopimuspuolet myöntävät alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajille sijoitusten johtamisen, ylläpidon, käytön, nautinnan tai myynnin suhteen kohtelun, joka on oikeudenmukainen ja tasapuolinen ja vähintään yhtä suotuisa kuin se kohtelu, jonka sopimuspuoli myöntää omille sijoittajilleen tai minkä tahansa kolmannen maan sijoittajalle, sen mukaan mikä on sijoittajalle edullisinta.

4 artikla Poikkeukset

1. Tämän sopimuksen määräykset kohtelusta, joka on vähintään yhtä suotuisa kuin sopimuspuolten tai kolmannen maan sijoittajille myönnettävä kohtelu, eivät tarkoita sitä, että sopimuspuolella olisi velvollisuus ulottaa toisen sopimuspuolen sijoittajalle hyöty kohtelusta, etuoikeudesta tai erivapaudesta joka johtuu:

- a) jäsenyydestä alueellisessa taloudellisessa yhteistyöjärjestössä tai tulliliitossa, jonka jäsen sopimuspuoli on tai jonka jäseneksi se voi tulla, tai
- b) kansainvälisestä sopimuksesta tai järjestelystä, joka kokonaan tai pääosin koskee verotusta tai kansallisesta lainsäädännöstä, joka kokonaan tai pääosin koskee verotusta.

2. Tämän sopimuksen määräykset eivät tarkoita sitä, että toisen sopimuspuolen sijoittajien hyväksi tulisi Brasilian liittotasavallan perustuslain 171 artiklan 2 kappaleessa määrätty brasilialaisten yhtiöiden etuoikeutettu kohtelu hankittaessa Brasilian hallitukselle tavaroita ja palveluksia.

5 artikla Pakkolunastus

1. Sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia toisen sopimuspuolen alueella ei saa kansallistaa, pakkolunastaa tai niihin muutoin kohdistaa toimenpiteitä, joilla on vastaava vaikutus (josta seuraa-

vassa käytetään sanontaa "pakkolunastus"), ellei toimenpiteisiin ryhdytä yleisen edun vuoksi, syrjimättömyyden pohjalta, asianmukaisia laillisia muotoja noudattaen ja edellyttäen, että on taattu edellytykset tehokkaiden, välittömien ja asianmukais-ten korvausten suorittamiseksi.

2. Tällaisen korvauksen tulee vastata sijoituksen oikeudenmukaista markkina-arvoa välittömästi ennen kuin pakkolunastustoimenpiteisiin ryhdyttiin tai ennen kuin odotettavissa oleva pakkolunastus tuli yleiseen tietoisuuteen, siitä riippuen kumpi oli aikaisemmin. Korvaus on suoritettava vapaasti vaihdettavassa valuutassa ja siihen tulee sisältyä Lontoon pankkien välisen tarjouskoron (Libor) mukaan laskettava korko pakkolunastuspäivästä maksupäivään.

3. Kun sopimuspuoli pakkolunastaa alueellaan olevan ja lakiansa mukaisesti perustetun yhtiön tai yrityksen varallisuutta, josta toisen sopimuspuolen sijoittaja omistaa osakkeita, osuuksia tai muita etuja tai oikeuksia, on tämän artiklan määräyksiä sovellettava välittömän, asianmukaisen ja tehokkaan korvauksen varmistamiseksi näille sijoittajille kaikesta haitasta tai sijoituksen markkina-arvon vähentymisestä pakkolunastuksen johdosta.

6 artikla Menetysten korvaaminen

1. Sopimuspuolen sijoittajat, joiden sijoituksille toisen sopimuspuolen alueella aiheutuu menetyksiä sodasta, aseellisesta selkkauksesta, vallankumouksesta, kansallisesta hätätilasta, kansannoususta tai mellakasta toisen sopimuspuolen alueella, ovat oikeutettuja ennalleen palauttamisen, korvauksen tai muun järjestelyn osalta saamaan sijoituksilleen kohtelun, joka on vähintään yhtä suotuista kuin se, jonka tämä toinen sopimuspuoli myöntää omille sijoittajilleen tai minkä tahansa kolmannen valtion sijoittajille, sen mukaan mikä on sijoittajalle edullisinta.

2. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kappaleessa määrätään, sopimuspuolen sijoittajalle, jolle aiheutuu toisen sopimuspuolen alueella mainitussa kappaleessa tarkoitetuissa tilanteissa menetyksiä tuon sopimuspuolen viranomaisien tai asevoimien suorittamasta sijoituksen pakko-otosta tai tuhoamisesta kokonaan tai osittain, jos ne eivät johtuneet taistelutoimista, myönnetään välitön, riittävä ja tehokas ennalleen palauttaminen tai korvaus.

7 artikla Siirtovapaus

1. Sopimuspuolet sallivat alueellaan olevien toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten osalta näihin liittyvät siirrot alueelleen ja alueeltaan:

- a) alkuperäinen pääoma ja kaikki sen lisäksi tuleva pääoma sijoituksen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi,
- b) korot, osingot, voitot ja muut tuotot,
- c) pääoman kuoletus ja kertyneiden korkojen maksu,
- d) ulkomailta palkatun, sijoitukseen liittyvän henkilöstön käyttämättömät ansiot ja muut palkkiot,
- e) sijoituksen tai sen osan myynnistä tai lopettamisesta saadut varat,
- f) maksut, jotka johtuvat sijoitusta koskevan riidan selvittämisestä,
- g) 4 ja 5 artikloissa tarkoitetut korvaukset.

2. Tässä artiklassa tarkoitetut siirrot suoritetaan viipymättä ja vapaasti vaihdettavassa valuutassa.

3. Siirrot suoritetaan siirtopäivänä vallitsevaan siirrettävän valuutan välittömien suoritusten markkinakurssiin.

8 artikla Sijaantulo

Jos sopimuspuoli tai sen valtuuttama elin suorittaa sijoittajalleen maksun takauksen perusteella, jonka se on myöntänyt toisen sopimuspuolen alueella olevan sijoituksen osalta ei-kaupallisten riskien varalta, tämä jälkimmäinen sopimuspuoli hyväksyy kaikkien sellaisesta sijoituksesta johtuvien oikeuksien ja vaatimusten siirtymisen, lain tai laillisen siirron nojalla, edelliselle sopimuspuolelle, ja hyväksyy, että edellinen sopimuspuoli tai sen valtuuttama elin on sijaantulon perusteella oikeutettu harjoittamaan näitä oikeuksia ja toteuttamaan näitä vaatimuksia samassa laajuudessa kuin alkuperäinen sijoittaja. Siinä tapauksessa, että kansallisen lain takia sijaantulo ei näissä oikeuksissa tai vaatimuksissa ole mahdollinen, sopimuspuoli on oikeutettu rahal-

liseen korvaukseen, joka vastaa tämän sopimuksen 5 artiklan mukaan määritettyä arvoa.

9 artikla

Sijoittajan ja sopimuspuolen väliset riidat

1. Sopimuspuolen sijoittajan ja toisen sopimuspuolen välinen riita, joka koskee ensinmainitun sopimuspuolen sijoittajan sijoitusta toisen sopimuspuolen alueella, tulisi ratkaista sovinnollisesti.

2. Mikäli riitaa ei saada ratkaistuksi sovinnollisesti kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jolloin jompikumpi riidan osapuoli oli vaatinut sovinnollista ratkaisua, on sijoittajalla oikeus alistaa asia joko toimivaltaiselle tuomioistuimelle sen sopimuspuolen alueella, jossa sijoitus on tehty, taikka kansainväliseen välimiesmenettelyyn. Jälkimmäisessä tapauksessa sijoittajan valittavana on joko alistaminen:

- a) sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliselle ratkaisukeskukselle (ICSID), joka on perustettu Washingtonissa 18 päivänä maaliskuuta 1965 tehdyllä yleissopimuksella valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemisesta niin pian, kuin Brasilian liittotasavalta on tullut yleissopimuksen osapuoleksi, tai
- b) tilapäiselle välimiesoikeudelle, joka, elleivät riidan osapuolet muuta sovi, muodostetaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelyä koskevien sääntöjen mukaisesti.
- c) Sinä aikana, kun Brasilian liittotasavalta ei ole tämän kappaleen a) kohdassa tarkoitetun yleissopimuksen osapuoli, riita voidaan ratkaista sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisukeskuksen sihteeristön ylimääräisten järjestelyjen sääntöjen mukaisesti.

3. Sijoittaja, joka on alistanut riidan kansalliselle oikeudenkäytölle voi siitä huolimatta turvautua johonkin tämän artiklan 2 kappaleessa mainituista välimiesmenettelyistä jos sijoittaja, ennen kuin kansallinen tuomioistuin on antanut päätöksen pääasiassa, ilmoittaa lopettavansa asiansa ajamisen kansallisissa menettelyissä.

4. Tuomio on riidan osapuolille lopullinen ja sitova. Se voidaan panna täytäntöön kansallisen lain mukaan.

10 artikla Sopimuspuolten väliset riidat

1. Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista, on, mikäli mahdollista, ratkaistava neuvotteluteitse.

2. Jos riitaa ei näin saada ratkaistua kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun toinen sopimuspuoli oli vaatinut neuvotteluja, voi kumpikin sopimuspuoli toiselle sopimuspuolelle osoitetulla kirjallisella ilmoituksella alistaa asian välimiesoikeuden ratkaistavaksi tämän artiklan mukaisesti.

3. Välimiesoikeus asetetaan kutakin tapausta varten erikseen. Kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden jäsenen. Nämä kaksi jäsentä sopivat sitten kolmannen maan kansalaisesta, jonka sopimuspuolet nimittävät puheenjohtajakseen. Jäsenet nimitetään kahden kuukauden ja puheenjohtaja neljän kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun tämän artiklan 2 kappaleen mukainen ilmoitus on vastaanotettu.

4. Jos tämän artiklan 3 kappaleen mukaisia määräaikoja ei ole noudatettu, kumpikin sopimuspuoli voi, muun sopimuksen puuttuessa, pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen presidenttiä suorittamaan tarvittavat nimitykset. Jos presidentti on estynyt suorittamasta tätä tehtävää, nimitykset tekee hänen virkaiältään vanhin sijaisensa.

5. Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänten enemmistöllä ja päättää omista menettelytavoistaan. Välimiesoikeus ratkaisee riidan tämän sopimuksen ja kansainvälisen oikeuden soveltuvien sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti. Välitystuomio on lopullinen ja sopimuspuolia sitova.

6. Välimiesoikeuden kustannuksista, mukaanlukien sen jäsenten palkkioista, vastaavat sopimuspuolet yhtä suurin osuuksin. Välimiesoikeus voi kuitenkin harkintansa mukaan määrätä toisen sopimuspuolen vastattavaksi suuremman osuuden.

11 artikla Sopimuksen soveltaminen

1. Jos sopimuspuolen lain määräykset tai kansainvälisen oikeuden mukaiset, nyt voimassa olevat tai sopimuspuolten kesken myöhemmin luotavat velvoitteet tämän sopimuksen lisäksi sisältävät yleisiä tai erityisiä määräyksiä, jotka takaavat toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille suotuisamman kohtelun, kuin mihin tämä sopimus oikeuttaa, tällaiset määräykset, niiltä osin kuin ne ovat suotuisampia, syrjäyttävät tämän sopimuksen.

2. Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin sekä ennen tämän sopimuksen voimaantuloa että sen jälkeen tehtyihin sijoituksiin, mutta sitä ei sovelleta sijoitusta koskevaan riitaan, joka on syntynyt, tai vaatimukseen, joka on ratkaistu, ennen sopimuksen voimaantuloa.

12 artikla Konsultaatiot

Sopimuspuoli voi esittää toiselle sopimuspuolelle konsultaatioita kaikista tätä sopimusta koskevista kysymyksistä. Näiden konsultaatioiden paikasta ja ajankohdasta sovitaan diplomaattiteitse.

13 artikla Loppumääräykset

1. Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jolloin sopimuspuolten hallitukset ovat ilmoittaneet toisilleen, että niiden perustuslailliset edellytykset tämän sopimuksen voimaantulolle on täytetty.

2. Tämä sopimus on voimassa kymmenen vuotta. Sen jälkeen se on voimassa kaksitoista kuukautta siitä päivästä, kun sopimuspuoli on kirjallisesti ilmoittanut toiselle sopimuspuolelle päätöksestään irtisanoa tämä sopimus.

3. Niiden sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen sitä päivää, jolloin tämän sopimuksen irtisanomisilmoitus tuli voimaan, 1 - 12 artiklan määräykset ovat voimassa vielä viisitoista vuotta tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitetun ilmoituksen päivämäärästä lukien.

Tehty Brasiliassa 28 päivänä marraskuuta 1995 kahtena portugaliksi, suomen- ja englanninkielisenä kappaleena kaikkien kolmen tekstin ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tulkintaeroavuuksissa on kuitenkin englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Brasilian liittotasavallan
hallituksen puolesta

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta